№. 30. 1831

BREDASCHE COURANT

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturday den 23 April.

BULLETIN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD BREDA, gelet op het daartoe gegeven verlof van den Heer Kolonel Kommandant dezer Vesting.

Verbieden bij deze aan alle *vondivierders*, straatzikanten, bendeli, rijfelaars, bedelaars, klinkoppers of wat dies meer zij, om binnen deze stad (als verboden in staat van beleg) aan te komen, of zich daarin bevindende, alhier te vertoeven, met last aan den Kommissaris van Politie, om daartegen te waken en te doen waken, en omtrent de overtreders, naar de thans bijzonder in werking zijnde Politie verordeningen te werk te gaan.

Met nadere kennisgeving voorts, mede op verzoek van welgemelden Heer Plaatselijken Kommandant, zoo aan de Ingezetenen, als een iegelijk wien zulks verder moge aangaan, dat, uithoofde der tegenwoordige omstandigheden, dit jaar geene Pinksterkermis alhier ter stede zal plaats hebben.

Breda, den 21*sten April* 1831.

DE ROY.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHUILKES.

NEDERLANDEN.

Haag, den 22sten April.

De *Staatscourant* bevat heden eene opgave van het bedrag der inschrijvingen in de negotiatie van 42 millioenen gulden, vastgesteld bij de wet van den 17den April 1831, voor zoo verre die, tot en met den 21sten dezer bij het ministerie zijn bekend geworden. Uit deze opgave blijkt, dat destijds, dat is binnen acht dagen na de afkondiging der wet, en dus binnen de zeer korte dagen van de openstelling der ontvangers-kantoren te dien einde in de onderscheidene steden, waarvan vele echter hare opgaven nogmiet hebben ingezonden, te weten op den 18den, 19den en 20sten April, reeds was ingeschreven voor de aanzienlijke som van *f* 13,741,200. Amsterdam prijkt op die lijst voor 9,660, Rotterdam voor 1,200 en 's Gravenhage voor 913 gemeele aandeelen.

— De Inspectie welke Z. K. H. Prins *Frederik* op gisteren over de 2de brigade van de 1ste divisie (wij hebben gisteren verkeerdelijk in eenige exemplaren van No. 79 opgegeven, 1ste brigade 2de divisie) gehouden heeft, is bijzonder goed afgeloopen. Z. K. H. heeft deze brigade, die bijna 5000 man sterk was voor zich laten manoeuvreren, en daarna hoogstdeszelfs bijzondere tevredenheid betuigd zoowel over de krijgshaftige houding, goede tenue, als ook over de juistheid waarmede alle bewegingen zijn uitgevoerd geworden.

Z. K. H. was onder het gedurig gejuich van: *Leve de Koning, Leve Prins Frederik!* ontvangen geworden; welk gejuich, gedurende de rust, werd afgebroken door het zingen onzer nationale liederen; vergeefs zouden wij uitdrukkingen zoeken, om de geestdrift te beschrijven, waarmede deze troepen bezield waren. Deze inspectie is op vijf minuten afstands van de vijandelijke voorposten gehouden, die gedurende al dien tijd onder de wapenen en zeer ongerust waren, van door zulk een overmagt te worden aangevallen.

— Heden zal Z. K. H. de 1ste brigade van de 1ste divisie, op de *Rukvensche* heide in oogenschouw nemen.

— In de nabijheid van Bergen-op-Zoom wil men, in den nacht van gisteren, eene vrij hevige kanonnade in de rigting van Antwerpen gehoord hebben. Men heeft tot nog toe niets stelligs daaromtrent vernomen.

— Omtrent de weder gepleegde strooperijen en gewelddadigheden der Belgen op ons grondgebied te Bladel, Reusel en Someren gepleegd, hebben wij van verschillende kanten berigten ontvangen, welke hoofdzakelijk hier op neer komen.

In den avond van den 17den, kwamen eenige muitelingen in de dorpen Bladel en Reusel, onze dragonders, namen vier van dezelve gevangen, waarvan twee, naar men zegt, reeds het belgisch grondgebied hadden bereikt. Nog dien eigen avond kwam eene sterke vijandelijke patrouille in opgemelde dorpen en voerde de burgemeesters dier beide plaatsen als gijzelaars met zich mede. Den volgenden dag, zijnde den 18den, zijn de Belgen ten getale van 200 a 300 teruggekomen, hebben in meergenoemde dorpen vele baldadigheden gepleegd, het huis van den predikant geplunderd en onderscheiden paarden geroofd.

Te Someren en omgelegen dorpen, welke plaatsen, door de veranderde stand onzer troepen, eenige dagen van bezetting ontbloot zijn geweest, gedurende welke er alleen sterke patrouilles langs deze dorpen gemaakt werden, hebben de Belgen, op den 19den, het oogenblik waargenomen, dat juist eene patrouille Someren verlaten had, om met 60 man en eenige ruiterij, langs den dijk der Zuid-Willemsvaart in die gemeente te vallen; zij hadden langs den weg de bewoners der sluizen no. 13 en 12 mishandeld en uitgeplunderd, en wilden juist het huis van den sluiswachter no. 12 in brand steden, toen onze patrouille, ijlings terug gekomen, op de Belgen aanviel en dezen benaauwd over de grenzen dreven. Hadden onze troepen zoo weinig de vrouw als de Belgen gevreesd, dan was hier schoone gelegenheid geweest om aan hen hunnen euvelmoed betaald te zetten.

Someren, Asten, Heeze, Leende en andere dorpen zijn sedert door nieuwe troepen bezet geworden, onder anderen door de 17 afdeeling, voor weinige dagen hier doorgetrokken; zoodat de Belgen zich niet straffelocs meer daar zullen kunnen vertoonen.

Heden vernemen, dat de beide burgemeesters van Bladel en Reusel naar Turnhout vervoerd zijn, doch daar, op bevel van den generaal *de Beaulieu* zouden in vrijheid gesteld en weder ten hunnent zijn aangekomen.

Naar het schijnt zijn de belgische grensdorpen vrij sterk bezet, en bevinden zich te Hoogstraten en Turnhout onderscheiden vuurmonden. Een gedeelte dezer troepen is, naar men zegt, naar den kant van Maastricht afgetrokken, waarvan ook van andere kanten uit België zich troepen aldaar begeven.

Uit een brief uit Maastricht van den 15den April jl., geschreven, komt onder anderen het volgende voor:

» Gedurende den tijd dat de Belgen onze stad hebben ingesloten, hebben de ingezetenen dezer stad vrijwillige bijdragen onder hen, op de best mogelijke wijze gezorgd; vier maanden lang werden daartoe gelden verzameld bij de leden der verschillende kerkgenootschappen, met dat gewenscht gevolg, dat elke maand van deze penningen *f* 2000 konden worden besteed, tot het aankoopen en uitdeelen van brood, aardappelen en brandstoffen. Sedert vijf weken ontvangen wij bij voortduring overvloedigen voorraad ter voorziening in de behoeften van menschen en vee. Op de daartoe bestemde dagen is onze markt opgevuld met granen, groenten en levensmiddelen van allerlei soort, welk een en ander voor matige prijzen wordt gekocht; voor het rogge-brood betalen wij thans 30 cents de 3 Nederl. ponden en voor het tarwe-brood 32 cents de 2 Nederl. ponden.

» Onder het wijs bestuur van den generaal *Dibbets*, gaat men nog dagelijks voort met het nemen der vereischte maatregelen tot verdediging der stad. De wandelplaats buiten de Vrouwenpoort, de boompjes geleden, is in een exercitie plein herschapen, de twee bruggen buiten voor de St. Pieters poort zijn afgebroken, zoo dat men van die zijde niet door de St. Pieters poort naar de stad komen kan; men is nog druk bezig met het versterken rondom de vesting, buiten welke 300 vuurmonden den vijand, die haar zouden willen naderen, dood en verwoesting bedreigen.

» Nadat de kanaaldijk der Z. W. Vaart voor een gedeelte door de muitelingen hersteld was, hebben zij dit werk verlaten, waarop de Maas wederom dadelijk met palen gesloten is, zoo dat dezelve door geen schip bevaren kan worden. Het Belgisch gouvernement heeft te Tongeren het gras onzer buiten werken doen verpachten, verlangend zien wij de maaijers van hetzelve te gemoet. Onze soldaten blijven vol moed en hebben voor Vaderland » en Koning, wanneer eene patrouille de vesting ter verkenning » verlaat, verlangen zij om strijd mede naar buiten te mogen » trekken. Half weg Tongeren liggen nog meergenaamde Belgen, » daar hebben zij ook eene batterij met twee veldstukjes. Te » Sittard, Heelen en verder in die streken, ziet men van dat volkje » niets meer, soms een man of twee die op buit uitgaan en vol » schrik wegloopen, als hen de boeren aankondigen, dat er kozakken uit Maastricht komen. Verscheidene zonen van weldenkende lieden hebben ons van tijd tot tijd verlaten, om zich als » vrijwilligers onder de verdedigers des vaderlands te rangschikken, met aandoening zagen wij die braven vertrekken. God, » die ons tot hiertoe bewaarde, zij weder onze beschermer, op » Hem blijven wij vertrouwen!"

— Volgens den *Courrier*, zijn er vier belgische commissarissen benoemd, waaronder men *Henri de Brouckere* telt, belast met zich in directe betrekking te stellen met den Prins *Leopold van Saxen-Coburg*, ten einde hem omtrent zijne gevoelens te polsen in geval de kroon van België hem aangeboden werd, als ook om hem alle mogelijke inlichtingen te geven omtrent den inwendigen stand van zaken. Deze commissarissen zijn Zondag den 17de des avonds naar Londen vertrokken.

De Italiaansche tijdingen, loopende tot den 13den dezer, hebben geen nieuws van eenig belang aangebragt; alleen wordt er gemeld dat de Oostenrijkers de stad Bologna met eene contributie van 40,000 piasters gestraft hebben.

Te Warschau was, volgens berigten van daar van den 12den april, een berigt van den generalissimus van het leger, gedagteekend Siedlice, den 10den april, aldaar aangekomen, zijnde van den volgenden inhoud:

» Het verheugt mij, de nationale regering te kunnen berigten, dat de poolsche troepen op diezen dag eene belangrijke overwinning behaald, 3 à 4000 man waaronder ettelijke officieren van hoogen rang gevangen genomen en eenige kanonnen veroverd hebben enz."

Voorts melden nog deze berigten, dat er in Warschau groote vrees voor eene aanstekende ziekte heerscht, en dat er dienvolgens besloten was, om de thans reeds bestaande zieken in een hospitaal buiten de stad te plaatsen en aldaar te verplegen. Het russisch hoofdkwartier zou, van Rijki naar Biranow verplaatst geworden zijn.

Berigten van den anderen kant wegens dien bij Siedlice geleverden veldslag, hebben wij tot dus verre nog niet; maar wij hebben daarentegen, over Berlijn, berigten uit Memel van den 11den, waaruit blijkt, dat de opstand in Wilna zoo goed als gedempt is en die in Litthauen weldra zal gedempt zijn. De gemeenschap van die stad met Rusland over land was dienvolgens volkomen hersteld. Het dorp Altenberg, eene halve mijl van Koningsbergen gelegen, was, in den nacht tusschen den 11den en 12den geheel afgebrand.

B E L G I E.

Brussel, den 20sten April.

De eerste Zitting van het hoog geregtshof in de zaak van den kolonel *Borremans* heeft gisteren plaats gehad. Gedurende het verhoor schijnt de rust niet gestoord te zijn geweest, noch in de zaal, noch buiten het geregtshof; doch op het oogenblik dat *Borremans* in het rijtuig klom, om weder naar de gevangenis te worden gevoerd, nam de toegevloeide menigte in aantal geweldig toe. Meer dan 1500 lieden waren rondom het Paleis verzameld; er gingen moordkreten uit den hoop op; nauw is de beschuldigde in het rijtuig, of hij wordt door een detachement van veertig gendarmes omgeven, die met hem in galop heen rijden. Een deel van het volk volgde het rijtuig onder een wild geschreeuw en het werpen van steenen. Een gendarme is gekwetst geworden; men verzekert dat ook een staden aan kolonel *Borremans* getroffen heeft.

De woede en moordlust van het gemeen heeft intusschen genoemden kolonel doen besluiten deswege aan den regent den volgenden brief te schrijven:

» Mijnheer de Regent, de aanslag op mijn leven, die het volk heden beproefd heeft, doet mij besluiten om mij niet meer aan het vonnis van het hoog geregtshof te onderwerpen, behalve in de gevangenis waarin ik mij bevind, dáár alleen zal ik mij omtrent mijn vroeger gedrag verantwoorden, het voorbeeld der beide ongelukkigen, *Gaillard* te Leuven en *Vloemans* te Gend, en het gedrag der lieden die mij aangevallen hebben, maakt mijn besluit onveranderlijk vast.

Ik stel mijnerzijds de hoop, Mijnheer de regent, dat gij mijne voorzigtigheid zult goedkeuren en dienovereenkomstig bevelen geven. Ik heb de eer, enz.

Borremans.

De belgische associatie heeft gemeend zich ook hier weder te moeten doen gelden, en zich gehaast eene proclamatie aan het volk van Brussel uit te vaardigen om hetzelve te ontraden den kolonel *Borremans* tot haar slagtoffer te maken.

Van den 19den April.

De debatten in de zaak van *Borremans* zijn gisteren morgen ten negen ure hervat geworden. Alle maatregelen waren genomen, om de rust te verzekeren. De gehuchte burgerwacht was in de wapenen. De beschuldigde was, in vervolg van zijnen (*hier boven geplaatsten*) brief, met het aanbreken van den dag, naar het tribunaal gebragt geworden. Hij was, in de audientie-zaal, door gendarmes omgeven. Eene geheele compagnie der burgerwacht was tusschen het publiek en den beklaagden geplaatst. Gedurende het voorlezen van het requisitoir door den auditeur-generaal werd de audientie herhaalde malen door het roeren van den trom en het geschreeuw van buiten gestoord. *Borremans* scheen zeer bedaard en zijn gelaat teekende niet de geringste ontroering, toen de auditeur-generaal tot de doodstraf tegen hem concludeerde.

Omstreeks tien ure groeide de menigte rondom het paleis aan; maar talrijke patrouilles deden het plein en de belendende straten ontruimen, terwijl het paleis met burgerwachten omringd bleef.

Heden zullen de pleidooijen ten einde loopen; men denkt echter niet, dat het heden het vonnis onmiddelijk daarna zal vellen.

Antwerpen, den 20sten April.

Ons Journal maakt heden een decreet van den regent van den 15den dezer gedagteekend, publiek, waarbij hij, uit aanmerking van hetgeen de ingezetenen dezer stad geleden hebben en hen verlichting willende toebrengen, eene som van 60,110 guldens ter beschikking van de regering enzer stad stelt, om aan de slagtoffers van het bombardement, naar evenredigheid hunner schade, te worden uitgedeeld. In dat decreet wordt nog gezegd, dat die schade, volgens het rapport der te dien einde benoemde commissie van onderzoek, *f* 459,608 guldens beloopt.

F R A N K R I J K.

Paris, den 16den April.

Omtrent de oproerige tooneelen, die sedert gisteren te bergisteren (*zie ons vorig nommer*) in deze hoofdstad hebben plaats gehad, kunnen wij nog het volgende mededeelen:

In den loop van den 15den verzamelden eene menigte volks zich op de kaden bijeen; de menigte scheen geen oogmerk te hebben, een troep schoolde zamen, toen een detachement dragonders dien uit een dreef. De nationale garde ging op hare beurt in alle rigtingen voorwaarts en verdreef de tallooze menigte nieuwsgierigen en omstanders. De uiteen gedrevene volksleiders herzamelden zich op het bloemmarktplein. *Naar het Pantheon!* werd er geroepen; de St. Jakobs straat drong een hoop volks binnen, de glazen werden hier en daar ingeslagen, de lantaarns uitgeblusscht en verbrijzeld; in sommige koffijhuizen de lichten uitgedoofd, en zoo holde men de straten door, onder het geroep van *leve de Republiek! leve Napoleon II.! weg met de Bourbons! leven de Polen!* het geroep van leve de republiek, werd onder de anderen het meest gehoord.

Over het voorgevallene op den 16den laat zich de *Moniteur* dus uit:

» Wij hebben van belangrijker tooneelen verslag te doen maar tevens van beslissender; zoo men in misdadige pogingen volhard heeft, het bewind is standvastig geweest en van dien vasten wil hing de geheele zaak af.

» Het gouvernement had deszelfs maatregelen genomen. Volgens een uitdrukkelijk besluit van den raad had de minister van oorlog aan den bevelvoerenden luitenant-generaal der eerste militaire divisie bevelen gegeven, om ter beschikking van den graaf *Lobau* de troepen van het garnizoen van Parijs te stellen, ten einde, des gevorderd, met de nationale garde tot herstel der orde mede te werken.

» Alle maries moesten zich bij het hoofdkwartier vervoegen; de prefect van policie had eene proclamatie uitgevaardigd om het volk krachtdadig tot rust aan te manen, vijf politie commissarissen waren te paard, om de noodige sommatien te doen; reeds vier uren in den morgen was de geheele militaire magt overhands. De generaal *Lobau* had dezelve geinspecteerd; nationale garden, linietroepen, dragonders, jagers, huzaren stonden door geheel Parijs op alle punten gestationneerd.

Te 12 uren verzamelde zich een hoop volks, even als den vorigen dag, op het plein du Chatelet. Te twee uren trok een vijfhonderdtal omtrent naar het St. Jacobs kwartier, doch de nationale garde dreef hen van daar, even als van andere plaatsen. De rust scheen hersteld tot des avonds toen

» Gedurende dien tijd hadden de volksleiders en zendelingen gepoogd de voorsteden te verleiden en in opstand te brengen. Tegen zes uren bezette eene tallooze menigte de kaden in de nabijheid van het middenpunt der zamenscholing. De militaire magt werd nu ontwikkeld. De commissarissen van policie, te paard gezeten, woodigden, voor het front der geledenen, de voorsten van het volk uit om uit een te gaan, het hielp niets, de sommatien werden onder trompetgeschal herhaald, men antwoordde slechts met nieuwe oproerkreten; toen stelde zich de kavallerie, de nationale garde en de linietroepen in beweging, dreven de groepen die tegenstand boden, met steenen werpen of schoolden, voor zich heen. De bruggen en kaden werden schoongeveegd. Sommigen uit het volk trokken naar het Palais-Royal, doch ook daar hield de militaire magt hen terug.

De Moniteur eindigt met deze woorden: Wanneer er enige ongelukken hebben plaats gehad door den stoot der kavallerie op de volkshoopen, zoo waren dezelve onvermijdelijk: diep moet men ze betreuren; maar moge de woeging op het hoofd der laaghertige aanstokers dier wanorden nederkomen, welke wij hopen dat zich niet meer hernieuwen zullen.

» Het gouvernement zal zijn pligt blijven betrachten. Ingezetenen zullen hetzelve daarin zoo als na bijstaan, zij zijn in de geledeten der nationale garden of daar buiten. Het rekent op hen, dat ook zij op hetzelve vertrouwen."

Het blijkt alzoo dat het gouvernement eene buitengewone veerkracht heeft aan den dag gelegd, welke niet dan bijdragen tot handhaving en bevestiging der orde en rust. Den gunstigen invloed daarvan, blijkt onder anderen ook uit, dat, volgens het *Journal du Commerce*, een groot aantal jonge lieden uit de voorstad St. Antoine, zich aan den maire hebben aangeboden, om tegen de onruststokers op te trekken.

Van den 19den April.

Gisteren hebben zich de onrustige tooneelen, juist op dezelfde wijze als op de vorige dagen vernieuwd. Volksverzamelingen op dezelfde punten, en bewegingen van troepen in dezelfde rigtingen en op dezelfde uren. Vreemd is het, te zien, hoe de overige ingezetenen der stad, op hun zondags gekleed, tot hun vermaak wandelden zonder zich, naar het schijnt, in het geringst te storen aan hetgeen in de ommestreken van het Chatelet omging.

Des avonds ten 5 uren.

De stijging der fondsen op de beurs van heden, bij die van zaturdag vergeleken, is gevoelig geweest. De 5 pCt. op tijd zijn 3,25 en de 3 pCt. 2,80 gestegen; daaruit blijkt, dat men over den aard der plaats gehad hebbende volksbewegingen, welke bovendien niet meer vernieuwd schijnen te zullen worden, geenszins ongerust is.

De fondsen stonden ter beurze van heden; de 5 pCt. kontant 87; op tijd 87,25; de 3 pCt. kontant 58,90; op tijd 58,80.

Te Breda bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.